

- Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2022-2027 “Kultūrvalsts” nosaka nozaru stratēģiju nepieciešamību punktā **3.4.3.**: “Vienlaikus ar pamatnostādņu izstrādes procesu notiek darbs pie atsevišķo kultūras un radošo nozaru stratēģijām 2022.–2027. gadam, kurās tiks izvirzīti kultūrpolitikas mērķiem un uzdevumiem pakārtotie katras atsevišķās kultūras apakšnozares specifiskie mērķi, attīstības virzieni un prioritārie uzdevumi. Stratēģijas tiek izstrādātas kā katras apakšnozares detalizēts rīcības plāns pamatnostādņu īstenošanai, un tās apstiprina kultūras ministrs.”
- Latvijas Muzeju padome darbu pie muzeju nozares stratēģijas izstrādes uzsāka jau 2019. gadā, balstoties šādos informācijas avotos:
 - ✓ atziņas no muzeju akreditācijas procesa;
 - ✓ LKA veiktā pētījuma “Latvijas muzeju nozīme dažādām sabiedrības mērķgrupām: muzeju un sabiedrības mijiedarbība” rezultāti;
 - ✓ KM ABM nodaļas puslaika un gala izvērtējums muzeju nozares stratēģijai 2014-2020;
 - ✓ muzeju un nevalstisko organizāciju iesniegtie priekšlikumi kultūrpolitikas pamatnostādņēm (2019-2020);
 - ✓ “SVID analīzes” sapulce Rīgas Motormuzejā (07.09.2020.), kur izkristalizējās šādi nozares speciālistiem būtiski stratēģiskie virzieni (prezentēti muzeju direktoru un vadītāju sanāsmē 18.12.2020.):

- 2021. gada sākumā LMP aicināja nozares interesentus iesaistīties darba grupā stratēģijas izveidei, taču Covid-19 krīzes izraisītajā neziņā un, turpinoties KM darbam pie kultūrpolitikas vadlīnijām, darba grupa netika izveidota un darbs netika uzsākts.
- LMP ir sagatavojusi dokumenta projektu, izmantojot Kultūrpolitikas pamatnostādņu 2022-2027 “Kultūrvalsts” noteiktos rīcības virzienos un pakārtojot tiem 2019.-2020. gadā iesniegtos muzeju priekšlikumus iekļaušanai stratēģijā.
- LMP ieskatā darbs pie muzeju nozares stratēģijas jāturpina nākamajā LMP sasaukumā ciešā sadarbībā ar Kultūras ministrijas Arhīvu, muzeju un bibliotēku nodaļu, kā arī ar muzeju nozares nevalstisko sektoru, nosakot termiņus, atbildīgos un rezultatīvos rādītājus, kā arī izvērtējot nepieciešamību papildināt dokumentu ar vismaz šādiem dokumenta izstrādes procesā mazāk aktuāliem jautājumiem:
 - ✓ Covid19 krīzes un Krievijas kara Ukrainā ietekme uz Latvijas muzeju nozari, t.sk. drošības aspekti;
 - ✓ Muzeju ilgtspējas jautājumi (sk. LMB iniciatīvas);
 - ✓ Jaunie akcenti ICOM muzeja definīcijā.

Muzeju nozares stratēģija (rīcības plāns) 2021-2027
atbilstoši kultūrpolitikas pamatnostādņem 2022.-2027. gadam "Kultūrvalsts"

1. rīcības virziens. Kultūras piedāvājuma pieejamība sabiedrībai

Sasniedzamie politikas rezultāti: Nodrošināta plaša augstvērtīga kultūras piedāvājuma pieejamība sabiedrībai

- = pieejamību reģionos
- = pieejamību diasporai
- = piedāvājumu bērniem un jauniešiem
- = mazākumtautībām un ārvalstu pilsoņiem
- = cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem
- = kultūras piedāvājuma pieejamību un piekļūstamību digitālajā vidē
- = kultūras piedāvājuma popularizāciju

<i>Uzdevums</i>	<i>Pasākumi</i>	<i>Termiņš</i>	<i>Atbildīgais, iesaistītie</i>	<i>Rezultatīvie rādītāji</i>
Palielināt kultūrvēsturiskā mantojuma pieejamību, izmantojot digitālās iespējas muzeju interaktīvai saskarsmei ar sabiedrību.	Nodrošināt finanšu līdzekļu pieejamību VKKF kultūras projektu konkursos muzeju mājas lapu un citu digitālo produktu veidošanai un modernizācijai .			
	Attīstīt muzeju digitālo publikāciju praksi .			
Veicināt muzeju un tūrisma industrijas sadarbību kā efektīvu kultūras pieejamības aspektu.	Muzeju sadarbība kompleksa kultūras tūrisma piedāvājuma attīstīšanai ārvalstu un vietējām auditorijām.			
	Sekmēt muzeju biļešu tirdzniecību tiešsaistē . Sekmēt vietējo un starptautisko tūristu interesi par muzejiem, nodrošināt regulāru muzeju nozares sadarbību ar LIAA un citām valsts un pašvaldību institūcijām tūrisma plānošanas jautājumos to izstrādes un ieviešanas fāzē.			
Paplašināt muzeju un ar kultūras mantojumu saistītu institūciju auditorijas .	Nodrošināt iespēju īstenot profesionālus muzeju nozares vai konkrēta muzeja piedāvājuma auditoriju pētījumus .			
	Nodrošināt finanšu instrumentus noteiktu sabiedrības grupu (skolēnu, senioru, mazākumtautību) apmeklējuma veicināšanai.			
	Ieviest bezmaksas ieeju skolēnu, jauniešu u.c. apmeklētāju grupām valsts muzeju pastāvīgajās			

<i>Uzdevums</i>	<i>Pasākumi</i>	<i>Termiņš</i>	<i>Atbildīgais, iesaistītie</i>	<i>Rezultatīvie rādītāji</i>
	ekspozīcijās, kā arī attiecīgajā novadā deklarētajiem iedzīvotājiem pašvaldību muzejos.			
	Nodrošināt satura pieejamību valsts muzejos Latvijas etnisko minoritāšu valodās.			
	Sociāli neaizsargāto sabiedrības grupu (sociālā riska ģimenes, ārpus ģimenes aprūpes iestāžu bērni un jaunieši utt.) sociālo prasmju pilnveide muzejpedagoģijas procesā.			
	Pirmskolas vecuma auditorijas piesaiste muzejiem, izveidojot atbilstošu nodarbību ciklu.			

2. rīcības virziens. Sabiedrības līdzdalība kultūras procesos

Sasniedzamie politikas rezultāti: Nodrošinātas plašas sabiedrības līdzdalības iespējas kultūras procesos

= sabiedrības iesaisti amatiermākslā

= sabiedrības radošo pašizpaušmi

= sabiedrības iesaisti materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanā un ilgtspējā

<i>Uzdevums</i>	<i>Pasākumi</i>	<i>Termiņš</i>	<i>Atbildīgais, iesaistītie</i>	<i>Rezultatīvie rādītāji</i>
Veicināt sabiedrības līdzdalību kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšanā un popularizēšanā virtuālajā vidē (fotogrāfiju albumi, vietu un norišu dokumentēšana); modernizēt novadpētniecības metodes un tehniku kultūras mantojuma objektos, izmantojot digitālās iespējas.	Veicināt attālinātu (virtuālu) sabiedrības iesaisti muzeju krājuma informācijas papildināšanā. Izpratni par muzeju krājumu un tā papildināšanu. Informācija un izpēte.			
	Attīstīt “digitālo talku” projektus muzejos uzkrātā kultūras mantojuma digitalizācijai (krājuma manuskriptu transkripcija, attēlu digitalizācija, metadatu papildināšana u.tml. projekti).			
	Slēpņošanas spēle muzejos, izmantojot moderno tehnoloģiju rīkus.			
	Veicināt sadarbību ar kopienām muzeju projektu īstenošanā (t.sk. apkaimju biedrības, mazākumtautību organizācijas u.c.), aktivizējot NVO un muzeju sadarbību.			
Veicināt sabiedrības interesi par kultūrvēsturi un līdzdalību muzeja projektu (ekspozīciju, izstāžu, izglītojošo programmu, pētījumu u.c.) veidošanā. Veicināt jaunu , vēl neapgūtu vai stigmatizētu sabiedrības sociālo grupu piesaisti muzejiem, veidojot šīm mērķauditorijām orientētu piedāvājumu.	Veicināt dažādu sabiedrības grupu tiešās līdzdalības projektus muzejos			
	Veicināt pastarpinātu sabiedrības un ārpusmuzeja ekspertu piesaisti muzeja ekspozīciju un programmas izveidē un izvērtēšanā.			
	Organizēt nacionāla mēroga tematisku izstāžu projektus , iesaistot muzejus un sabiedrību.			
	Veikt sistemātiskus muzeju un sabiedrības mijiedarbības pētījumus , monitorējot Latvijas muzeju sociālās lomas dinamiku.			
	Veicināt izpratni sabiedrībā par muzeju lomu un darbību, attīstot iespējas ieskatīties muzeja darbības praksē Starptautiskās Muzeju dienas, Eiropas kultūras mantojuma dienu u.c. ietvaros			

	Veicināt krājumu papildināšanu ar objektiem, kas reprezentē jauno sociālo grupu atspoguļojumu muzeja krājumā.			
	Sadarbība ar Latvijas mazākumtautībām , sekmējot pilsonisko līdzdalību un piederības sajūtu.			

3. rīcības virziens. Kultūras mantojuma ilgtspēja**Sasniedzamie politikas rezultāti: Nodrošināta kultūras mantojuma ilgtspējīga saglabāšana un radoša izmantošana**

- = kultūras pieminekļu saglabāšanu, atjaunošanu un ilgtspējīgu izmantošanu
- = nemateriālā kultūras mantojuma vērtību saglabāšanu un popularizāciju
- = Dziesmu un deju svētku tradīciju
- = nodrošināt kultūras mantojuma institūciju darbu un to pakalpojumu attīstību

<i>Uzdevums</i>	<i>Pasākumi</i>	<i>Termiņš</i>	<i>Atbildīgais, iesaistītie</i>	<i>Rezultatīvie rādītāji</i>
3.1. Nodrošināt kultūras mantojuma saglabāšanas un radošas izmantošanas ilgtspēju ar mērķtiecīgu un pēctecīgu Nacionālā muzeju krājuma papildināšanu un izmantošanu sabiedrības interesēs.	3.1.1. Nodrošināt regulāru finansējumu Nacionālā muzeja krājuma papildināšanai: valsts finansēto programmu ietvaros novērst krājuma papildināšanas projektu konkurēšanu ar muzeja ekspozīciju u.c. attīstības projektiem, kā arī padarīt krājuma papildināšanas projektu izvērtēšanu ātrāku, dodot iespēju muzejiem operatīvi piedalīties unikālu nacionāli nozīmīgu krājuma priekšmetu izsolēs u.c.			
	3.1.2. Veidot sistemātisku un koordinētu sadarbību ar citām atmiņas institūcijām kultūras mantojuma apzināšanā un saglabāšanā.			
	3.1.3. Izstrādāt vienotos kritērijos balstītu Nacionālā muzeju krājuma materiālu izmantošanas cenrādi, tādējādi atvieglojot šī resursa pieejamību sabiedrībai, kā arī apriti valsts iestāžu starpā.			
	3.1.4. Darīt pieejamas bez atlīdzības ikviena autordarba digitālās kopijas (augstā izšķirtspējā tiešsaistē) un to izmantošanu, ja mantiskās autortiesības pieder valstij vai valsts publiskai personai.			
3.2. Veicināt oriģinālus un kvalitatīvus Latvijas vēstures un kultūras pētījumus kā muzeju pakalpojumu attīstības pamatu un jaunrades izpausmi.	3.2.1. Sekmēt oriģinālu un akadēmiski kvalitatīvu muzeja krājuma pētniecību un nodrošinot publiskošanas iespējas muzeju turpinājumiem .			
	3.2.2. Veicināt Latvijas muzeju, kā arī muzeju un citu mantojuma un pētniecisko institūciju sadarbību kvalitatīvu un aptverošu pētījumu veikšanā, sadarbību izstāžu veidošanā.			

<i>Uzdevums</i>	<i>Pasākumi</i>	<i>Termiņš</i>	<i>Atbildīgais, iesaistītie</i>	<i>Rezultatīvie rādītāji</i>
	3.2.3. Veicināt starptautisko sadarbību pētniecībā inovatīvu un kvalitatīvu produktu radīšanā.			
3.3. Veicināt jaunradi muzejos, sekmēt muzeju, radošo jomu (industriju) un mākslas izglītības iestāžu sadarbību inovatīvu produktu un pakalpojumu radīšanai.	3.3.1. Periodiski nodrošināt nacionāla mēroga tematiskas kultūras programmas vērīenīga kultūras piedāvājuma radīšanai (kā Rīga-Eiropas kultūras galvaspilsēta vai LV100)			
	3.3.2. Metodisko materiālu sagatavošana izglītības iestādēm attālinātai mācību vielas apguvei , izmantojot muzeju resursus.			
	3.3.3. Radošo darbnīcu nedēļa muzejos, iesaistot tradicionālo amatu meistarus un radošo industriju pārstāvjus.			

4. rīcības virziens. Kultūras un radošo nozaru attīstība**Sasniedzamie politikas rezultāti: Nodrošināti priekšnoteikumi kultūras un radošo nozaru ilgtspējai un attīstībai**

- = Veikt ieguldījumus kultūras un radošo nozaru infrastruktūrā
- = Veikt ieguldījumus kultūras un radošo nozaru materiāltehniskajā nodrošinājumā
- = Paaugstināt kultūras un radošajās nozarēs nodarbināto atalgojumu un ieņēmumus
- = Stiprināt kultūras informācijas telpu
- = Sniegt atbalstu kultūras un radošo nozaru NVO sektora darbībai
- = Stiprināt kultūras un radošo nozaru eksportspēju un starptautisko atpazīstamību Latvijas tēla veidošanā
- = Veicināt radošo industriju attīstību

<i>Uzdevums</i>	<i>Pasākumi</i>	<i>Termiņš</i>	<i>Atbildīgais, iesaistītie</i>	<i>Rezultatīvie rādītāji</i>
Nodrošināt starptautiski konkurētspējīgu, dažādām apmeklētāju grupām fiziski un intelektuāli pieejamu nacionālās nozīmes muzeju piedāvājumu modernizētā kultūras infrastruktūrā .	Rīgas pils Kastelas atjaunošana ar Latvijas Nacionālā vēstures muzeja Latvijas vēstures ekspozīcijām kā nacionālas nozīmes projekts.			
	Izstāžu zāles “Arsenāls” rekonstrukcijas un restaurācijas projekts un Latvijas Nacionālā mākslas muzeja 20.gs. 2.puses Latvijas mākslas ekspozīcijas izveide.			
	Laikmetīgās mākslas muzeja projekta īstenošana.			
	Kino un Foto muzeja kā Latvijas Kultūras akadēmijas struktūrvienības izveide Tabakas fabrikā.			
	Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja ēku rekonstrukcija un ekspozīciju modernizācija, t.sk. Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja 250. gadadienai veltītas izstādes izveide.			
	Ainažu jūrskolas muzeja guļbūves-klēts rekonstrukcija un izstāžu zāles, krātuves un apmeklētāju centra izveide.			
	Rundāles pils muzeja kompleksa kā starptautiskā tūrisma objekta attīstīšana, t.sk., staļļu kompleksa rekonstrukcija, izveidojot klientu un multifunkcionālo centru un modernizējot muzeja krātuvju infrastruktūru.			
	Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja ieejas centra un stāvlaukuma izveide.			

	Turaidas muzejrezervāta daudzfunkcionālā apmeklētāju centra izveide, rekonstrējot Turaidas muižas vēsturiskā centra staļļa ēku.			
	Mūzikas instrumentu muzeja kā Rakstniecības un mūzikas muzeja struktūrvienības koncepcijas izstrāde un realizācijas plānošana.			
	Dziesmu svētku ekspozīcijas kā Rakstniecības un mūzikas muzeja struktūrvienības izveide Mežaparka estrādē.			
	Memoriālo muzeju apvienības struktūrvienību – Latvijas kultūrvēsturei nozīmīgu personību (Raiņa, K.Barona, J.Rozentāla, A.Upīša, O.Vācieša) memoriālās vides atjaunošana un mūsdienīgu ekspozīciju izveide.			
Sekmēt Kultūras ministrijas funkcionālajā pārraudzībā esošā muzeju tīkla uzturēšanu un infrastruktūras pilnveidošana kā priekšnoteikumu ilgtspējīgai un līdzsvarotai kultūrvides attīstībai Latvijā.	Muzeju infrastruktūras modernizācija pašvaldību muzejos Latvijas reģionos.			
	Nozaru valsts muzeju, akreditēto autonomo un privāto muzeju materiāltehniskā nodrošinājuma sekmēšana.			
Nodrošināt kvalificētu personālu muzeju nozarē.	Nodrošināt muzeja personāla atalgojuma pakāpenisku pieaugumu un sociālās garantijas profesionālu darbinieku piesaistei, veicinot nozares kvalitatīvu izaugsmi un konkurētspēju.			
Pilnveidot un kvalitatīvi stiprināt muzeju nozares informācijas telpu .	Mērķtiecīgi un sistemātiski turpināt Nacionālā muzeju krājuma kopkataloga funkcionalitātes attīstību, tostarp nodrošinot autortiesību un krājuma digitalizācijas prakses jautājumu risināšanu, digitālo attēlu pasūtīšanas iespējas un citas attālinātās funkcijas publiskās vides un muzeju krājuma darba pārvaldības uzlabošanu.			
	Risināt digitāli radītā mantojuma saglabāšanas jautājumus muzejos, īstenojot ar to saistītus projektus, tostarp digitālo attēlu datubāzu un indeksēšanas sistēmu attīstību.			
	4.5.1. Paplašināt Baltijas kultūras programmas nosacījumus, sadarbībai starp Baltijas valsti			

Veicināt muzeju nozares eksportspēju un starptautisko atpazīstamību ar starptautisku izstāžu un muzeju sadarbības projektu norisi.	institūcijām izstāžu norisei un aprītei Baltijas valstīs.			
	4.5.2. Nodrošināt valsts garantijas ieviešanu eksponātu apdrošināšanai starptautiskos projektos.			
	4.5.3. Sadarbībā ar starptautiskajām muzeju organizācijām izstrādāt muzeju darbības vides ilgtspējas stratēģiju , veicinot “zaļo domāšanu” muzeju ikdienā visās darbības jomās.			
	4.5.4. N.Himzela jubilejas programmas veidā organizēt starptautisku pasākumu programmu par Latvijas muzejniecības attīstību.			

5. rīcības virziens. Kultūra un izglītība**Sasniedzamie politikas rezultāti: Nodrošināta talantu ataudze un kultūras un radošajās nozarēs strādājošo profesionālā izaugsme****Kultūra un izglītība:**

- = Stiprināt profesionālās ievirzes izglītību
- = Stiprināt profesionālo vidējo izglītību
- = Stiprināt augstāko izglītību un pētniecību
- = Nodrošināt profesionālās pilnveides, kvalifikācijas iegūšanas un tālākizglītības iespējas kultūras un radošajās nozarēs nodarbinātajiem
- = Sniegt ieguldījumu vispārējās izglītības procesā kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā attīstīšanai

<i>Uzdevums</i>	<i>Pasākumi</i>	<i>Termiņš</i>	<i>Atbildīgais, iesaistītie</i>	<i>Rezultatīvie rādītāji</i>
5.1. Veicināt Latvijas mantojuma institūciju iesaisti profesionālās kultūrizglītības procesā.	Turpināt muzeju sadarbību ar kultūrizglītības iestādēm , nodrošinot daudzveidīgu, vajadzībām atbilstošu piedāvājumu.			
	Veicināt muzeju iesaisti profilam atbilstošu jomu pedagogu tālākizglītībā .			
Nodrošināt profesionālās tālākizglītības iespējas mzeju peronāla regulārai pilnveidei.	Nodrošināt iespējas apgūt muzeju darbības pamatzināšanas tālākizglītības programmu ietvaros ikvienam nozarē strādājošajam.			
	Attīstīt profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas kursus attālināti (videolekciju, vebināru u.c. veidā).			
	Attīstīt jaunus muzeju darbinieku profesionālās izglītības un pilnveides veidus : tālmācības sistēmas ieviešanu, muzeju darbinieku starptautiskās pieredzes apguve (profesionāļu mobilitāte), radošās nometnes.			
	Pilnveidot muzeju darbinieku zināšanas par moderno tehnoloģiju iespējām un praktisko pielietojumu muzeju darbā.			
Nodrošināt iespējas muzeju darbinieku profesionalitātei .	Akadēmiska maģistra līmeņa programma, kuras mērķauditorija ir esošie un topošie muzeju speciālisti.			